

Händer i kyrkan

Teckenspråkigt arbete i Svenska kyrkan
Nr 4 sept-nov 2024 Tema: Herrens bön

Svenska kyrkan

När och var lär du?

112

Den svenska kyrkans föräldrar

Välkommen *härliga höst*

Händer i kyrkan utges av:
Svenska kyrkans 13 stifts
teckenspråkiga arbete

Ansvarig utgivare:
Anders Leitzinger
anders.leitzinger@svenskakyrkan.se

Omslagsbild:
En uppslagen bibel ligger bland gröna blad.
Ett orange lönnlöv ligger på bibeln.
Två knäppta händer hålls över bibeln.
Foto: Helené Brolund

Bibeltexter:
Bibel 2000 © Svenska Bibelsällskapet

Händer i kyrkan ISSN:
2004-6731

Tryck för följande stift:
Göteborgs, Härmösands, Karlstads, Skara, Sträng-
näs, Stockholms, Uppsala och Växjö:
Kuvär-Ett AB / PrintRoom Sweden, Skara

Nästa nummer:
Manusstopp: 1/11 2024
Nr 5 utkommer i början av december
Material skickas till:
handerikyrkan@svenskakyrkan.se

Visst är de ljuvliga, dahlorna? Jättestora, rosa blommor. De växer utanför mitt köksfönster, så jag njuter av att titta på dem varje dag. De behöver vatten och lite omsorg, vissna blommor ska plockas bort. Sniglarna gillar dem också, men de nöjer sig inte med att titta på dem, de vill äta upp dem...

När jag skriver det här är det slutet av augusti och en ny termin har precis börjat. På sidan 14-19 hittar du höstens program. Där hittar du information om gudstjänster och träffar, läger och utflykter och annat kul. Skriv gärna in det du vill vara med på i din almanacka på en gång, så du inte missar det!

I sommar har det ordnats olika aktiviteter runt om i Sverige. Utflykter till Leksand, Nora och Värmskog kan du läsa om i tidningen. Temat för det här numret är Herrens bön och kyrkskolan handlar om diakoni. Ett projekt för äldreomsorg på teckenspråk kan du också läsa om i det här numret. Gillar du att pyssla bjuder vi på tips på hur du kan göra fina duvor. Hoppas du hittar något du tycker är intressant i tidningen!

Händer i kyrkan har fått ett nytt utseende. Svenska kyrkan har tagit fram en ny grafisk profil, därför har även Händer i kyrkan fått ett lite uppdaterat utseende.

Med önskan om en härlig hösttermin,
Jessica Lindberg, text och foto

Vad betyder *kyrkan* för dig?

Vad betyder *bön* för dig?

- Träffa andra, ha gemenskap och jag känner mig lugn i kyrkan.
/Jolanta, Tumba

- Kyrkan är bra och viktig. Under pandemin så kunde vi inte besöka kyrkan så brukar jag titta på kyrkobyggnader för då kände jag mig trygg. I kyrkan kan jag träffa andra och dela med varandra i sorg och glädje. Jag brukar be för och tänka på min pappa som dog nyss. Jag brukar be på natten.
/Lefte, Stockholm

- Kyrkan betyder mycket för mig. Det ger mig lugn och harmoni när jag kommer in i kyrkan. Kyrkan ger mig trofasthet, närhet och kärlek.

Bön betyder mycket. Man kan be om vad som helst. Till exempel om jag känner mig trött så kan jag be om att få nya krafter. Man kan även be för andra, familjen, vänner, församlingen och världen. Det har hänt mig att jag känt mig tung i själen, då brukar jag sitta vid ett fönster och be. Då känner jag mig lugn och det har läkt min själ.

/Lisbeth, Älvsjö

- Kyrkan är en trygg plats. Kyrkan är öppen för alla och man känner sig välkommen till kyrkan. Det tycker jag om.
/Anna, Stockholm

Pater noster betyder *Vår Fader*

Pater noster är latin och betyder Vår Fader, eller så brukar vi kalla det för Herrens bön. Jag hänvisar till Martin Luthers Lilla katekes. Jag tycker att det är spännande att läsa hans reflektioner om bönen.

Martin Luther (1483 – 1546) skrev två katekeser, Stora katekesen och Lilla katekesen. Katekesen har betytt mycket för hur vi ser på den kristna tron och för vårt lutherska arv. I Stora katekesen skrev Luther om Guds mäktiga andliga kraft, hans innerliga tro och ljusa förtröstan.

Lilla katekesen har fem huvudstycken:

1. Tio Guds bud
2. Trosbekännelsen
3. Herrens bön
4. Dop och bikt
5. Nattvard.

Men var det Luther som formulerade Herrens bön? Nej, det var Jesus! Hur gick det till då Jesus formulerade bönen? Det var lärjungarna som ville lära sig att be. Jesus svarade lärjungarna med att ge dem den här bönen:

Vår Fader, du som är i himlen.
Låt ditt namn bli helgat.
Låt ditt rike komma.
Låt din vilja ske på jorden så som i himlen.
Ge oss idag det bröd vi behöver.
Och förlåt oss våra skulder
liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss.
Och utsätt oss inte för prövning
utan rädda oss från det onda.
Ditt är riket.
Din är makten och äran
i evighet. Amen.

När jag brukar teckna: Låt oss be tillsammans den bön som Jesus Kristus själv har lärt oss, så brukar jag rysa för att det är mäktigt att vi har bett samma bön i 2000 år och en bön som vi instämmer i tillsammans med alla kristna i hela världen. Vår Fader är en bön som är viktig i vår kristna kärna.

Jag ska försöka sammanfatta vad Luther skriver om Herrens bön. Om ni vill läsa mera så hänvisar jag er till Lilla katekesen som finns i psalmboken eller leta efter Luthers Lilla katekes på nätet.

Luther menar att det finns sju små böner i Herrens bön. Hur kan det finnas sju böner i en bön? Jo, det kan finnas många böner i en bön.

Vår Fader, du som är i himlen.
Vad betyder det? Gud vill uppmuntra oss att tro att han är vår förälder och vi är Guds barn. Vi ska känna oss trygga och kunna lita på Gud när vi ber.

Första bönen: Låt ditt namn bli helgat.
Vad betyder det? Guds namn är heligt, men när vi ber i denna bön så ska det bli heligt hos oss också. Guds ord lärs ut rent och klart och vi lever heligt också som Guds barn.

Andra bönen: Låt ditt rike komma.
Vad betyder det? Guds rike finns, men när vi ber i denna bön så ska det rike också till oss. Gud ger oss sin heliga Ande, så att vi genom hans nåd tror på hans heliga ord och lever med honom, här och nu och även i evigt.

Tredje bönen:
Låt din vilja ske på jorden så som i himlen.
Vad betyder det? Guds nådiga och goda vilja sker

varje dag. Vi ber att Guds vilja ska ske i oss också. Gud förhindrar alla lömska planer och allt ont som uppstår i världen, i vår egen kropp och i våra egna lustar. Gud stärker och behåller oss tryggt i sitt ord och i tron fram till vår död. Det är Guds nådiga och god vilja.

Fjärde bönen: Ge oss i dag det bröd vi behöver. Vad betyder det? Gud ger dagligt bröd också utan vår bön, åt alla människor, goda som onda. Men vi ber i denna bön att han låter oss förstå det och med tacksamhet ta emot vårt dagliga bröd.

Vad betyder "dagligt bröd"? Allt som tillhör livets levebröd och våra behov, till exempel mat, dryck, kläder, skor, hem, pengar, egendom, god make/ maka, goda barn, goda medarbetare, gott styre, gott väder, fred, hälsa, måttfullhet, goda vänner, trofasta grannar och liknande.

Femte bönen: Och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Vad betyder det? Vi syndar ständigt och är både rättfärdiga och syndare genom Guds nåd. Vi ber att Gud ska förlåta oss och göra oss öppna för att även kunna förlåta andra. Genom Guds nåd får vi ta emot förlåtelse och kan också ge den vidare till dem som gör oss illa.

Sjätte bönen: Och utsätt oss inte för prövning Vad betyder det? Gud frestar ingen, och vi ber i denna bön att Gud skall beskydda och bevara oss, så att djävulen, världen och vår egen kropp inte bedrar och förför oss till otro, förtvivlan och andra stora synder och laster.

Sjunde bönen: utan rädda oss från det onda. Vad betyder det? Vi ber sammanfattande i denna bön, att Gud befriar oss från allt ont både till kropp och själ.

Ditt är riket. Din är makten och äran i evighet. Vad betyder det? Det är en bödens avslutning och vi återvänder till Gud med respekt. Det är Gud som är Gud. Vi människor är människor. Även denna bön som sker och existerar i Guds rike.

Amen

Vad betyder det? Amen är ett ord som vi avslutar en bön med och det betyder att man instämmer, ja så ska det ske.

När ska man be Herrens bön? Bara på söndagar? Eller en gång i veckan? Nej, man ska be den varje dag. Luther säger att en kristen människa måste varje dag omvända sig till sitt dop. Det handlar om att vi ska leva kristet liv varje dag och det är inget vi blir färdiga med.

Text: Johan S Wisser

Foto på knäppta händer: Magnus Aronson/lkon

Välkommen på gemenskapshelg i Uppsala

Tema: mission

Den 5–6 oktober i Uppsala, anordnas en gemenskapshelg om mission. Vi kommer bland annat få syssna på föredrag av Dövas Afrikamission och en representant från Svenska Bibelsällskapet ger oss en inblick i deras nya projekt i bibelöversättning till teckenspråk. Det blir också kreativa stunder som ger oss inspiration och verktyg i vardagslivet och i kyrkan. Vi kommer att träffa gamla och nya vänner, äta gott, fira gudstjänst tillsammans, ha en rolig kvällsaktivitet och bli guidade i omgivningen kring Gamla Uppsala.

Vi börjar lördagen den 5 oktober kl. 11.00 och slutar söndagen den 6 oktober med fika kl. 15.00. Vi kommer att hålla till på lördagen i Gottsunda kyrka och under söndagen i Kaplansgården i Gamla Uppsala.

Helgen är öppen för alla intresserade.

Maxantal 50 st.

Kostnad: 375 kr

Då ingår lunch lördag och söndag, middag på lördagen samt fika under hela helgen.

Du ansvarar själv för att ordna och betala eventuell resa och övernattning mellan lördag och söndag.

Din anmälningsavgift ska betalas senast den 16/9.

Så här anmäler du dig:

Skriva ditt namn, adress och epostadress och skicka till Kristina.

Sista anmälningsdag är 15 september.

Epost: kristina.akerman@svenskakyrkan.se

Sms: 0733- 21 21 08

Adress: Kristina Åkerman, Tunabergskyrkan, Tunagatan 29, 753 37 Uppsala

När du anmält dig får du information om bankgironummer och program med tider.

Information om hur Uppsala pastorat behandlar

personuppgifter: <http://www.svenskakyrkan.se/uppsala/gdpr>

Välkommen hälsar vi i Uppsala stift!

Kristina Åkerman, Sanna Moberg, Henrica Enström, Matilda Oldeberg

Sanna och Kristina står ute framför en grön buske och vinkar. Båda är glada. Foto: Privat

Att få komma ut på en promenad och prata teckenspråk en stund är en uppgift Movadot kan erbjuda. Bilden är arrangerad. Foto: Jönköping Academy

Teckenspråkig äldreomsorg

Christin Ingesson, en av undersköterskorna i projektet Movadot, och jag ses i ett videosamtal – fantastiskt vad tekniken har utvecklats. Vi kan sitta på olika håll, men ändå se och prata med varandra. Att kunna kommunicera, att förstå och bli förstådd, det är grunden till projektet Movadots arbete. Movadot är en förkortning för Mobilt hem – och vårdteam för äldre döva och teckenspråkiga i Jönköpings län.

Projektet startade 2022 och projektiden var två år, men har nu blivit lite förlängd. Det är Jönköpings läns dövas och teckenspråkigas förbund som driver projektet. Projektet samarbetar med Jönköpings, Nässjö och Gislaveds kommuner och region Jönköping. Projektet följs även upp ur ett forskningsperspektiv av Hälsohögskolan i Jönköping. Projektet finansieras av medel från Allmänna Arvsfonden.

Projektteamet efterlyste förslag till en logotype. Av de förslag som kom in gillade projektgruppen två förslag. Dessa två förslag blev tillsammans projektets logotype. En person med en turkos tröja med en öppen famn och stora händer omsluten av en ring med turkosa prickar, där den ena pricken är lite större än de andra. På engelska skulle Movadot kunna skrivas som "move a dot" som betyder flytta en prick. Och det stämmer ju bra med projektets uppdrag – att ta sig dit där äldre döva och teckenspråkiga finns och hjälpa dem där de bor. Det kan vara på serviceboende, gruppboende eller eget boende med hemtjänst. Movadot tecknas som "flytta runt".

Syftet med projektet är att stärka och komplettera samarbetet med kommunernas ordinarie hemvård- och serviceteam och tillsammans utveckla arbetsmetoder och en trygg hemtjänst, vård och/eller omsorg för målgruppen anpassad utifrån de tre kommunernas förutsättningar. Den långsiktiga målsättningen är att kunna erbjuda målgruppen en väl fungerande god och nära och samordnad vård.

Bakgrunden till projektet är att Jönköpings läns döva och teckenspråkigas förbund och Vätterbygdens dövas förening under de senaste 20 åren har kämpat för att medvetandegöra politiker och tjänstemän om äldre döva och teckenspråkigas utsatta situation. Under en period fanns ett gemensamt äldreboende för döva i Jönköping, men då det inte fylldes på med döva försvann platserna till hörande istället. Ett annat problem är att det är svårt få kommunerna att betala för äldreboende i annan kommun när det finns äldreboende i hemkommunen. Ytterligare ett problem är att politiker och tjänstemän byts ut ofta, så det är svårt att få förståelse för dövas behov. Så småningom föddes tanken på ett mobilt team istället för ett gemensamt boende. Tanken passade bättre med hur kommunerna arbetar och projektiden arbetades fram och ansökan om bidrag beviljades av Allmänna Arvsfonden. Förhoppningen är att projektet ska permanentas och regionen och de 13 kommunerna ska ta över ansvaret för ekonomin. Och att andra regioner i landet ska kunna använda samma modell för att öka döva äldres trygghetskänsla.

Vad kan man få hjälp med av Movadot? Christin ger några exempel: Vi kan erbjuda social tid – att få använda teckenspråk och kommunicera på sitt eget språk en stund, gå en promenad eller följa med personen till dövföreningen eller dövkyrkans aktiviteter. Vi kan hjälpa till att handla eller duscha. Vi försöker vara lyhörda och göra det som passar just den personens behov.

Medicinsk säkerhet är en annan viktig aspekt, fortsätter Christin. Vi kan följa med till doktorn som ett stöd till äldre döva. En form av trygghet och det gör det möjligt att vi kan återberätta information från läkarbesöket – det är uppskattat av många. Vi följer inte med som tolkar. Vi kan översätta brev från sjukvård eller andra myndigheter. Vi förmedlar information mellan den döva personen och den hörande personalen för att minska risken för

missförstånd. Det kan handla om att skriva listor på vad personen vill ha hjälp med eller förklara för hemtjänsten att det är viktigt med så få olika personal som möjligt för att öka trygghetskänslan hos brukaren. Eller förklara att en promenad tar längre tid för att man inte kan gå med rullator eller rullstol och prata samtidigt. Vi har också gjort korta teckenspråksfilmer till personal med olika vardagliga tecken.

Äldre hörande personer har möjlighet att besöka olika träffpunkter eller PRO-aktiviteter. Projektets medarbetare såg ett behov av motsvarande träffar för äldre teckenspråkiga. Resultatet blev Pigga pensionärer – träffar med olika innehåll en gång i månaden. En uppskattad aktivitet är att träffa de teckenspråkiga barnen på Kålgårdsskolan. En annan är att spela sällskapsspel eller boule. Några utflykter i närområdet har det också blivit. Intressanta föreläsningar med aktuella tema kring äldre frågor till exempel demens, mat och motion för äldre har också erbjudits.

Movadots arbete följs av forskare på Hälsohögskolan i Jönköping. Forskarna har intervjuat både brukare, hörande personal och chefer. De har observerat brukarnas vardag med hörande personal och med Movadots teckenspråkiga undersköterskor. Forskarna har presenterat projektet både i Sverige och internationellt. Att ha ett forskningsperspektiv med i projektet ger det även mer tyngd som förhoppningsvis kan ge ett bättre genomslag i kommunerna när det gäller frågan om äldreomsorg för döva och teckenspråkiga.

I början av projektet var både hörande personal och döva lite avvaktande inställda, men nu är de flesta positiva. Det tar tid att hitta sina olika roller, i början var vi alla lite osäkra på vad vi skulle göra och hur, men nu märker personalen att döva har blivit gladare och missförstånden färre. I början fick döva prova att ha oss någon timme i veckan och nu vill de helst att vi ska komma varje dag. Det är roligt, men det går ju tyvärr inte, avslutar Christin.

Text: Jessica Lindberg

Här kan du läsa mer om Movadot:
www.movadot.se

Movadots medarbetare: Överst från vänster:
Åsa Gustavsson, projektledare, 100%
Pernilla Lindqvist, undersköterska 100%
Therese Iselius, ekonom, 20%
Christin Ingesson, undersköterska 100%

Movadots en undersköterska hjälper en man resa sig från sängen.
Bilderna är arrangerade.
Foto: Jönköping Academy

Diakoni handlar om att *göra skillnad*

Årets tema handlar om Svenska kyrkans grundläggande uppgifter: att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Nu har turen kommit till att berätta lite om vad diakoni är.

Ordet diakoni kommer från ett grekiskt ord som betyder tjänst. Tecknet för diakon och diakoni är samma: armarna korslagda framför bröstkorgen med fingrarna på axlarna. Jesus är förebilden för kyrkans diakoni. Jesus mötte utsatta människor och förändrade deras liv.

Diakoni är kyrkans omsorg om människan och skapelsen. Ibland kallas det diakonala arbetet även för kyrkans sociala arbete. Diakoni beskrivs ibland så här: att genom delaktighet, respekt och ömsesidig solidaritet möta varandra i utsatta livssituationer.

En diakons uppgift kan vara allt från att delta i öppna förskolan eller göra hembesök. Hålla i andakt på äldreboende eller delta i konfirmandgruppen. Hjälpa asylsökande och hemlösa. Ha enskilda samtal eller handla en matkasse. Hjälpa någon att ta kontakt med myndigheter. Påtala brister i samhällets system till de som har makt att förändra. Och en massa andra saker. En diakons arbete kanske inte alltid syns så mycket, men det görs mycket bra diakonalt arbete i Svenska kyrkan.

Diakonen har tystnadsplikt under enskild självvård, men diakonen kan också bryta sin tystnadsplikt, till exempel om du vill att diakonen ska föra information vidare till någon annan eller om diakonen blir kallad att vittna i en rättegång. Eller om det under den enskilda självvården har kommit fram information eller uppgifter som det enligt lag är anmälningsplikt på. Ett exempel på sådan information är om en diakon under enskild självvård får höra att ett barn far illa. Då är diakonen skyldig att anmäla detta till socialtjänsten.

Så känner du igen en diakon: Diakonen har en grön skjorta. Biskopen har lila skjorta. Präster får ha vilken färg som helst på sin prästskjorta – utom lila eller grön. När diakonen vigs får personen ett diakonemblem som halsband. Halsbandet eller broschen kan användas tillsammans med den gröna diakonskjortan eller tillsammans med vanliga kläder. Smycket är utformat som en ring, ett kors och en duva. Smycket finns även som en brosch.

De olika delarna i smycket har en symbolisk betydelse:

Ring: du är omsluten av Gud och finns i den världsvida gemenskapen i Kristus.

Korset: Jesu Kristi död, uppståndelse och försoning är det centrala.

Duvan: Duvan med den friska olivkvisten i näbben påminner om duvan som lämnade Noas ark och återvände med budskap om liv.

Här kan du läsa om diakonutbildningen:
www.svenskakyrkan.se/utbildningsinstitutet/studievagledning-diakon

Diakoni är inte bara något kyrkans diakoner gör – det är också din och min uppgift. Att i vår vardag visa medmänsklighet och omsorg om andra människor och skapelsen. Ge av vår tid, våra resurser och kunskaper och göra livet lite bättre för någon annan. Ingen kan göra allt, men tillsammans kan vi göra stor skillnad.

Text: Jessica Lindberg
Foto: Kristin Lidell/Ikon

Bildtext:

Två personer sitter mittemot varandra vid ett bord. Diakonen håller den andra personens hand i sina för att trösta. På bordet står ett tätt vitt ljus med ett rött Kristusmonogram på.

Knäckepizza i Leksand

En lördag i juni åkte döva från Västerås stift, på en bussresa till Leksand. Vi besökte Västanviks folkhögskola och fick ett intressant föredrag av Jan Magnström om skolans historia och om Dalarnas Dövas Förening. Efter det gick vi en tipspromenad som avslutades vid skolans matsal. Där åt vi en härlig lunch med vacker utsikt över Österviken med Leksands kyrka på andra sidan.

Efter lunchen fick vi besök, av ingen mindre än Jakobs Karin, som startade brödtillverkningen i Leksand år 1817(!) Men hon var pigg och kunde svara på alla våra frågor om Leksands Knäckebröd. Jakobs Karin berättade om hur bageriet har drivits av samma släkt i generation efter generation. Hon lärde sin dotter baka och dottern lärde sina barn...osv. På det viset fördes kunskapen vidare i sex generationer. Och idag drivs Leksands Knäckebröd av Jakobs Karins barnbarns barnbarns barn. Efter besöket av Jakobs Karin var vi alla nyfikna på brödfabriken och vi tog bussen till Leksands Knäckebröd i Häradsbygden utanför Leksand.

På Leksands Knäckebröd drack vi eftermiddagskaffe på "Knäckerman". Då testade vi Knäckepizza, som är ett varmt knäckebröd med olika goda smaksättningar. Knäckepizzan är Dalarnas egen variant på pizza. Så gott! Många köpte med sig bröd hem från fabriken. Så under sommaren har det säkert bakats Knäckepizza hemma i stugorna, runt om i Västerås stift. Turen till Dalarna blev en trevlig avslutning på vårterminen.

Text: Åsa Grönberg och Maja Hellöre
Foto: Åsa Grönberg och Mattias Hellöre

Bildtexter:

Jakobs Karin gestaltad av Maja Hellöre.

Tipspromenad på Västanviks folkhögskola.

Knäckepizza.

Några av deltagarna på resan sitter vid ett bord och äter knäckepizza.

Information

Hit kan du skänka en gåva för stöd till döva:

Dövas Afrika Mission – DAM
postgiro: 42 66 53 – 2
swish: 123 148 56 14
www.dovasafrikamission.se
fb: Dövas Afrika Mission

Barn- och ungdomsjour på teckenspråk – BOUJT
bankgiro: 5505-5487 (NKJT)
swish: 123 500 58 97 (NKJT)
(ändrat bg och swishnr)
Obs! märk inbetalningen: Gåva BOUJT
www.boujt.se
fb: boujt
NKJT är huvudman för BOUJT:s verksamhet

Nationell kvinnojour och stöd på teckenspråk-NKJT
bankgiro: 5505-5487
swish: 123 500 58 97
www.nkjt.se
fb: NKJT

Rätt svar i frågesporten nr 3/24

1. Förbön var tidningens tema.
2. Döva i Lunds stift var på Pilgrimsvandring med Svenska kyrkan i Köpenhamn.
3. Kyrkans huvuduppgifter är: Gudstjänst, diakoni, undervisning och mission.
4. Den 14 maj är det Svenska teckenspråkets dag.
5. Man kan konfirmeras när man är ung, vuxen eller äldre.
6. Dövas dag arrangeras av Stockholms Dövas Förening.
7. Det var tecknet för "Gud" som tecknades på bilden.
8. Kyrkan, döva från Strängnäs besökte, var Kristina kyrka i Sala.
9. Den lila pärlan i Pilgrimskransen står för enkelhet.
10. Just nu översätts Galaterbrevet till teckenspråk.

Grattis till vinnarna!

Helene Ritheim, Åkarp

Cajsa Skoog, Arvika

Jane Lind, Särö

Lillemor Lindfors, Gävle

Margareta Nord, Avesta

Tack för mig

Nu slutar Lina som präst inom den Teckenspråkiga verksamheten. Lina tackar för tre fantastiska år och önskar alla varmt lycka till.

Lina har en turkosblommig klänning på sig. Lina står utanför kyrkan och tecknar ILY. Foto: Privat

Jourtelefonen fortsatt pausad

Svenska kyrkans jourtelefon på teckenspråk är fortfarande pausad.

Just nu pågår samtal om hur vi ska arbeta med att få in underlag till en behovsanalys. Denna analys ska ligga till grund för ett beslut om upphandling på Svenska kyrkans nationella nivå av videofunktion för teckenspråk i telejouren nästa år.

Vi återkommer med mer information under hösten. Hälsningar från Svenska kyrkans jourtelefon

Frågesport!

Du hittar svaren på alla frågor i det här numret av Händer i kyrkan.

Vi drar fem vinnare bland de som skickar in rätt svar.

Vinnarna får varsin liten vinst med posten.

Vinnarna presenteras i nästa nummer av Händer i kyrkan.

Skicka in dina svar senast den 1/11 2024 till:

Åsa Grönberg, Västerås stift, Box 7, 72103 Västerås,

eller skicka via SMS: 070-378 61 80 eller e-post: asa.gronberg@svenskakyrkan.se

1. Vilket är tidningens tema?

1. Välsignelsen X. Herrens bön 2. Nattvarden

2. "Pater Noster" är latin. Vad betyder det?

1. Vår Fader X. Helig ande 2. Jesus

3. Vem skrev Lilla katekesen och Stora katekesen?

1. Heliga Birgitta X. Martin Luther 2. Evangelisten Matteus

4. Det lilla ordet "Amen" används ofta vid våra gudstjänster. När tecknar vi "Amen"?

1. Efter predikan X. Efter psalmen 2. Efter bönen

5. Var ska man bo för att få besök av Movadots vårdteam för äldre döva?

1. Region Stockholm X. Region Värmland 2. Region Jönköping

6. Hur många stift ger tillsammans ut Händer i Kyrkan?

1. Fem stift X. Nio stift 2. Alla 13 stift

7. Vad kallas den nya populära brödet, som döva i Västerås stift provade på sin utflykt till Leksand?

1. Ostknäcke X. Knäckepizza 2. Ugnsknäcke

8. Döva från Karlstads och Strängnäs stift gjorde en resa till Liljenäs gård. Vad är den gården känd för?

1. Blommor X. Äppel 2. Champinjoner

9. I diakonens emblem finns en duva.

Vad har duvan i näbben?

1. En olivkvist X. Ett frö 2. En pappersbit

10. På sista sidan finns en betraktelse av Johan S Wisser. Vad fokuserar den på?

1. Att vila X. Att andas 2. Att samtala

Frågesport nr 4 2024

Ringa in rätt svar, klipp ur talongen eller skriv av den eller ta ett foto på den och skicka in.

Lycka till!

1. 1 x 2

2. 1 x 2

3. 1 x 2

4. 1 x 2

5. 1 x 2

6. 1 x 2

7. 1 x 2

8. 1 x 2

9. 1 x 2

10. 1 x 2

Namn:

Adress:

Ungefär 20 personer sitter i kyrkbänkarna i Nora kyrka. Bilden är tagen framifrån. I mittgången står diakon Agneta Wisser med utsträckta armar. Foto: privat

Härliga sommарutflykter

Terminsavslutning den 14 juni

Vår terminsavslutning tillsammans med Karlstads stift blev det en resa till Värmskogs kyrka och Liljenäs gård. Vi firade gudstjänst, åt Värmskogs kända räkmackor och umgicks med vänner. Vi var runt 60 personer. Härligt! Vi fick också bland annat träffa Region Värmlands nystartade dövteam som berättade om deras verksamhet. Sedan åkte bussen vidare till Liljenäs gård som är känd för sin champinjonodling och god fika samt en mysig gårdsbutik att handla i. Nästan alla köpte glass vilket var väldigt populärt.

Utflykt till Nora den 24 juli

Vi var ett gäng som åkte till Nora. Vi besökte Nora kyrka och hade en fin andakt, där alla fick vara med och dela med sig av sina tankar. Därefter gick vi och åt lunch, det var riktigt goda pizzor på Brimos Pizza & Bar. Sedan fick alla utforska staden på egen hand. Sedan samlades vi för att gemensamt äta den välkända "Tidernas godaste glass" Nora Glass som avslutning på en riktigt fin dag.

Guidningar på Riseberga kloster

Vi har haft två guidningar på teckenspråk på Riseberga Kloster i Fjugesta. Riseberga kloster grundades i slutet av 1100-talet. Det var ett nunnekloster inom cistercienserorden och användes fram till mitten av 1500-talet. Då ödelades klostret av en brand. Vi berättade bland annat om tre B, Jarlen Birger Brosa – han hade förresten haft en halvbror som var döv, Karl Döve Bengtsson som också var

Jarl av Sverige år 1210–1220, samt Brigida och Heliga Birgitta. Och hur nunnorna och leksystrarna levde sina liv på klostret. Vi avslutade guidningarna vid Riseberga bönehus med dess historia.

Besök i Adolfsbergs kyrka den 7 augusti

Vi besökte prästen Daniel Keber som arbetar i Adolfsbergs församling. Vi hade först en andakt sedan berättade han om verksamheten och visade oss lokalerna. Därefter blev det go'fika och umgänge.

Text: Stiftsdiakon Agneta Wisser, Strängnäs stift

Till minne

Claes-Håkan Norin, Östersund,
avled den 13 februari 2024.
Claes-Håkan blev 79 år.

Bertil Sjöström, Gäddede,
avled den 4 maj 2024. Bertil blev 75 år.

Fred Eigil Larsson, Malmö,
avled den 24 juli 2024. Fred blev 79 år.

Claes Klintonberg, Uddevalla,
avled den 1 augusti 2024. Claes blev 79 år.

Anna-Greta Ris, Leksand,
avled den 5 augusti 2024.
Anna-Greta blev 94 år.

Rättelse från förra numret:
Jan Ivarsson, Uppsala, blev 89 år.

Diakon Agneta Wisser tecknar i en gudstjänst. Hon har en grön stola och ett diakonsmycke på sig över den vita alban.
Foto: Gustaf Hellsing/Ilkon

Höstens program

Med reservation för ändringar
För aktuell information för ditt stift – se sociala medier eller kontakta de teckenspråkiga medarbetarna i ditt område, se sid 20–21.

Göteborgs stift

Göteborg

Andakt, gemenskapsträff med tema.
Tisdagar kl 11.00–14.00 i Sjömanskyrkan
10/9 Franciskusmunken besöker oss
17/9 Pilgrimvandringens historia
24/9 Ingen träff
1/10 Utflykt till Styrso. Vi åker från Saltholmen kl 11.03 och möts 10.40 vid kajen. Tema: Långsamhet.
Anmälan till oss senast 24/9
8/10 Barnet inom oss i fokus
15/10 Dietrich Bonhoeffer, vem är han. En föreläsning om honom och hans korta liv under andra världskriget
22/10 Skaparverkstad, vi skapar någonting höstfint
29/10, 5/11, 12/11: Tema meddelas senare
19/11 Dag Hammarskjöld, en spännande person som varit FN-generalsekreterare
26/11 Julpyssel
3/12 Adventstraditioner

Västra Frölunda

Söndagar i Kaverös kyrkan kl 11.00 Gudstjänst med mässa: 15/9 och 3/11.

Andakt, fika och tema på Åkerhus äldreboende
Juteskärgatan 2, Västra Frölunda kl. 11.00– ca 13.00
September: 16/9, 30/9
Oktober: 9/10, 14/10, 23/10, 28/10
November: 6/11, 11/11, 20/11, 25/11, 4/12

Varberg

Varbergs församlingshem, Sveagatan 2

Enkel gudstjänst, middag och tema kl 17.00.
Anmäl er till oss fredag veckan innan om ni vill ha mat. 4/9, 2/10, 6/11 och 4/12

Bohusområdet: OBS ny plats! St Mikaelsgården, Kvarnbergsgatan 2–4, 45132 Uddevalla, ligger bredvid Uddevalla kyrka, vit byggnad.

Gudstjänst med middag i St Mikaelsgården, blå salen kl 17.00. Kostnad 40 kr.
18/9, 8/10, 16/10, 12/11, 13/11

Kungälv

Andakt och gemensam middag kl 17.00.
i Kastala kyrka, Sandbackag. 2, 442 37 Kungälv.
10/10, 7/11. Kostnad 40 kr. Anmälan till Sofie Strid.

Härnösands stift

Lördag 28 september i Härnösand
Domkyrkan kl 14.00–16.00 Teckenspråkstolkad mottagningsgudstjänst för stiftets nya biskop Teresia Derlén.

Onsdag 6 november i Ullånger
Församlingshemmet kl 13.30–16.00 Livets trådar –
samtalsgrupp med utgångspunkt i Frälsarkransen

Onsdag 4 december i Ullånger
Församlingshemmet kl 13.30–16.00 Livets trådar –
samtalsgrupp med utgångspunkt i Frälsarkransen.

Karlstads stift

Fredag 27 september i Säffle
Gudstjänst på teckenspråk kl 14.00 i Säffle kyrka.
Fika.

Fredag 18 oktober i Karlskoga
Gudstjänst på teckenspråk kl 13.00
i Österledskyrkan. Fika.

Fredag 25 oktober i Säffle
Gudstjänst på teckenspråk kl 14.00 i Säffle kyrka.
Fika.

Fredag 15 november i Karlskoga
Gudstjänst på teckenspråk kl 13.00
i Österledskyrkan. Fika.
Ungdomar som gör praktik i Svenska kyrkan deltar.

Fredag 22 november i Säffle
Gudstjänst på teckenspråk kl 14.00 i Säffle kyrka.
Fika.

Söndag 1 december i Örebro
Adventsmässa på teckenspråk tillsammans med
Strängnäs stift i S:t Nikolai kyrka kl 14.00.
Julfika efter gudstjänsten.

Linköpings stift

Ansgarskyrkan är stängd för renovering t o m 22/9.
Den som vill fira en teckenspråkstolkad gudstjänst
någon annanstans i pastoratet under byggtiden hör
av sig till: peter.leclercq@svenskakyrkan.se

Lördag 2 november i Linköping
Teckenspråkstolkad minnesgudstjänst på Centrala
griftegårdarna i Uppståndelsens kapell kl 15.00.

Söndag 1 december i Linköping
Teckenspråkstolkad gudstjänst på första advent
kl 11.00 i Ansgarskyrkan

Luleå stift

Luleå
Torsdag 19 september i Luleå
Mötesplats teckenspråk kl 13.00–14.30.
Andakt, gemenskap och fika. Mjölkkuddsgården.

Torsdag 3 oktober i Luleå
Mötesplats teckenspråk kl 13.00–14.30.
Andakt, gemenskap och fika. Mjölkkuddsgården.

Torsdag 17 oktober i Luleå
Mötesplats teckenspråk kl 13.00–14.30.
Andakt, gemenskap och fika. Mjölkkuddsgården.

Söndag 3 november i Öjebyn
Gemensam träff med lunch kl 11.30 i församlings-
gården Margretelund. Gudstjänst kl. 14.00 i
Öjeby kyrka. Samåkning ordnas. Mer information
kommer. Kontakt: Malin

Torsdag 14 november i Luleå
Mötesplats teckenspråk kl 13.00–14.30.
Andakt, gemenskap och fika. Mjölkkuddsgården.

Tisdag 26 november i Luleå
Middag och träff med biskop Åsa Nyström i
Mjölkkuddsgården kl 16.00. Mässa på teckenspråk
och talad svenska i Mjölkkuddskyrkan kl 18.00.

Torsdag 28 november i Luleå
Mötesplats teckenspråk kl 13.00–14.30.
Andakt, gemenskap och fika. Mjölkkuddsgården.

Piteå
Fredag 13 september i Piteå
Caféträff med våffla och kaffe kl 11.00–13.00.
Obs! Kyrkcenter, Lilla caféet.

Söndag 29 september i Öjebyn
Gudstjänst kl 14.00 i Öjeby kyrka. Kyrkkaffe i kyrkan
efteråt.

Fredag 11 oktober i Öjebyn
Caféträff kl 13.00–15.00 i Kyrkstadscaféet S:t Mary.
Du bjuds på drycken.

Söndag 27 oktober i Öjebyn
Gudstjänst kl 14.00 i Öjeby kyrka. Kyrkkaffe i kyrkan
efteråt.

Söndag 3 november i Öjebyn
Gemensam träff för Luleå och Piteå med lunch
kl 11.30 i Margretelund och gudstjänst kl 14.00 i
Öjeby kyrka. Mer information kommer.
Kontakt: Anna

Fredag 8 november i Öjebyn
Caféträff kl 13.00–15.00 i Kyrkstadscaféet S:t Mary.
Du bjuds på drycken.

Umeå
Stickcafé på Diakonicentralen
Varje måndag kl 18.00 (2/9–2/12)

Torsdagar i Ersbodakyrkan
Varje torsdag kl 18.00–20.00 i Ersbodakyrkan.
Ljuständning och olika teman, se Facebook för mer
information.

Tisdagar i Ersbodakyrkan
Andakt och sopplunch kl 12.00 jämna veckor.
Start v.36.

Mansgrupp i Församlingsgården

Första måndagen varje månad kl 18.00: 7/10, 4/11, 2/12. Plats: Ungdomslokal på Församlingsgården (Källaren i FSG).

Tsp-café på Café Bygden

7/9, 5/10, 9/11, 7/12. Kl 13.00–15.00 på Bildmuséet.

Teckenspråkig gudstjänst i Ersbodakyrkan

Lätt lunch, Samtalscafé Stort och smått kl 12.30. 22/9, 20/10, 17/11.

Trivselträff i Församlingsgården

Grupp för vuxendöva och vuxna med hörselnedsättning. Skrivtolkas. Måndag 23/9, 21/10, 18/11, 16/12. Kl 13.00–15.00. Lilla salen i Församlingsgården.

Lunds stift

Söndag 29 september i Limhamn

Teckenspråkstolkad högmässa i Limhamns kyrka kl. 11.00

Tisdag 8 oktober i Råå

Lunchandakt med samkväm kl 11.30–13.30 i Allhelgonakyrkan, Kielergatan 25 i Råå. Anmäl till Kerstin senast 1/10 om du vill komma, sms: 0761884242.

Torsdag 24 oktober i Vinslöv

Sinnesromässa med tema: Gudsbilder. Vinslövs kyrka. Fika kl 18.00, mässa kl 18.30.

Söndag 3 november i Lund

Minnesgudstjänst i Domkyrkan kl 14.00. Anmälan till kyrkkaffe till Lisa senast 26/10, sms 0709103053.

Torsdag 28 november i Kristianstad

Sinnesromässa, tema: Gottgörelse. Heliga Trefaldighetskyrkan. Fika kl 18.30, mässa kl 19.00.

Tisdag 3 december i Råå

Lunchandakt med samkväm i Allhelgonakyrkan kl 11.30–13.30. Anmäl till Kerstin på sms senast 26/11: 0761-884242

Andakter för boende på Dalen och Gråsparven:

Dalen – Lindängelund torsdagar kl 14.30: 26/9, 31/10, 28/11, 12/12.

Gråsparven – Lund fredagar kl 14.30: 13/9, 11/10, 15/11.

Skara stift

Söndag 3 november Borås

Hässleholmens kyrka kl.11.00 Gudstjänst Kaffe

Tisdag 5 november Trollhättan

Lextorpskyrkan kl 11.15 Andakt Soppa 30 kr.

Söndag 24 november Skara

Domkyrkan kl 14.00 Gudstjänst därefter Nockes café

Söndag 1 december Borås

Hässleholmens kyrka kl. 17.00 Jubileumsgudstjänst.

Tisdag 3 december Trollhättan

Gräsviken kl 11, lunch och eftermiddagskaffe.

Kostnad 100 kr. Anmälan senast 27/11 till Barbro Lilja Brattgård 0709-10 17 66.

Stockholms stift

Torsdag 19 september i Huddinge

Öppna förskolan kl 10.00 i Klockargården, Kommunalvägen 21.

Måndag 23 september i Huddinge

Mötesplatsen – andakt och samtal kl 13.00 i Prästgården, Kommunalvägen 29. Det finns fika till självkostnadspris.

Onsdag 25 september i Skärholmen

Sopplunch – andakt och samtal kl 12.00. Kostnad 20 kr. Skärholmens kyrka, Bodholmsplan 1.

Torsdag 26 september i Huddinge

Öppna förskolan kl 10.00 i Klockargården, Kommunalvägen 21.

Söndag 29 september på Kungsholmen

Mässa kl 16.00 i S:t Görans kyrka. Welanders väg 2, Fridhemsplan. Enkelt kyrkfika.

Måndag 30 september i Huddinge

Mötesplatsen – andakt och samtal kl 13.00 i Prästgården, Kommunalvägen 29. Det finns fika till självkostnadspris.

Torsdag 3 oktober i Huddinge

Öppna förskolan kl 10.00 i Klockargården, Kommunalvägen 21.

Måndag 7 oktober i Huddinge

Mötesplatsen – andakt och samtal kl 13.00 i Prästgården, Kommunalvägen 29. Det finns fika till självkostnadspris.

Torsdag 10 oktober i Huddinge

Öppna förskolan kl 10.00 i Klockargården, Kommunalvägen 21.

Måndag 14 oktober i Huddinge

Mötesplatsen – andakt och samtal kl 13.00 i Prästgården, Kommunalvägen 29. Det finns fika till självkostnadspris.

Onsdag 16 oktober i Huddinge

Kreativträff kl 12.00. Vi skapar, utvecklas och samtalar. Kostnad 50 kr för material, lunch och fika. Prästgården, Kommunalvägen 29.

Torsdag 17 oktober i Huddinge

Öppna förskolan kl 10.00 – vi ska på utflykt. För mer information kontakta Helené Brolund, se kontaktuppgifter sid 21.

Måndag 21 oktober i Huddinge
Mötesplatsen – andakt och samtal kl 13.00
i Prästgården, Kommunalvägen 29.
Det finns fika till självkostnadspris.

Torsdag 24 oktober i Huddinge
Öppna förskolan kl 10.00 i Klockargården,
Kommunalvägen 21.

Lördag 26 oktober i Huddinge
Retreat – en dag i stillhet och vila kl 10.00
i Prästgården, Kommunalv 29.
Anmälan senast 11/9 till
stockholmsstift.teckensprak@svenskakyrkan.se
Kostnad 50 kr för fika och lunch. Kontakta Johan
Wisser för mer information – se sid 21.

Söndag 27 oktober på Kungsholmen
Mässa kl 16.00 i S:t Görans kyrka. Welanders väg 2,
Fridhemsplan. Enkelt kyrkfika.

Måndag 28 oktober i Huddinge
Mötesplatsen – andakt och samtal kl 13.00
i Prästgården, Kommunalvägen 29.
Det finns fika till självkostnadspris.

Onsdag 30 oktober i Skärholmen
Sopplunch – andakt och samtal kl 12.00
i Skärholmens kyrka, Bodholmsplan 1. Kostnad 20 kr.

Torsdag 31 oktober i Huddinge
Öppna förskolan kl 10.00 i Klockargården,
Kommunalvägen 21.

Måndag 4 november i Huddinge
Mötesplatsen – andakt och samtal kl 13.00
i Prästgården, Kommunalvägen 29.
Det finns fika till självkostnadspris.

Torsdag 7 november i Huddinge
Öppna förskolan kl 10.00 i Klockargården,
Kommunalvägen 21.

Måndag 11 november i Huddinge
Mötesplatsen – andakt och samtal kl 13.00
i Prästgården, Kommunalvägen 29.
Det finns fika till självkostnadspris.

Onsdag 13 november i Huddinge
Kreativträff kl 12.00. Vi skapar, utvecklas och
samtalar. Kostnad 50 kr för material, lunch och fika.
Prästgården, Kommunalvägen 29.

Torsdag 14 november i Huddinge
Öppna förskolan kl 10.00 i Klockargården,
Kommunalvägen 21.

Måndag 18 november i Huddinge
Mötesplatsen – andakt och samtal kl 13.00
i Prästgården, Kommunalvägen 29.
Det finns fika till självkostnadspris.

Torsdag 21 november i Huddinge
Öppna förskolan kl 10.00 i Klockargården,
Kommunalvägen 21.

Lördag 23 november i Huddinge
Mässa kl 11.00 i Huddinge kyrka,
Kommunalvägen 23. Därefter Julkarneval.

Lördag 23 november i Huddinge
Julkarneval kl 12.00 i Klockargården,
Kommunalvägen 21. Vi äter lunch och fikar. Det finns
pyssel för alla små och stora. Anmälan senast 4/11
till: stockholmsstift.teckensprak@svenskakyrkan.se
Kostnad: 50 kr/barn & 100 kr/vuxen. Kontakta
Johan Wisser för mer information – se sid 21.

Måndag 25 november i Huddinge
Mötesplatsen – andakt och samtal kl 13.00
i Prästgården, Kommunalvägen 29.
Det finns fika till självkostnadspris.

Onsdag 27 november i Skärholmen
Sopplunch – andakt och samtal kl 12.00
i Skärholmens kyrka, Bodholmsplan 1. Kostnad 20 kr.

Torsdag 28 november i Huddinge
Öppna förskolan kl 10.00 – vi ska på utflykt.
För mer information kontakta Helené Brolund,
se kontaktuppgifter sid 21.

Lördag 14 december i Västerås
Julgudstjänst i Västerås domkyrka kl 13.00.
Vi äter julmat tillsammans. Vi ordnar bussresa.
Anmälan senast 29/11 till:
stockholmsstift.teckensprak@svenskakyrkan.se
Kostnad: 100 kr/barn & 200 kr/vuxen. Kontakta
Johan Wisser för mer information – se sid 21.

Strängnäs stift

Söndag 29 september i Örebro
S:t Nicolai kyrka teckenspråkig mässa kl 14.00
därefter kyrkfika 30 kr i Nikolai prästgård.
Präst Daniel Keber, diakon Agneta Wisser och
ideella medarbetare.

Fredag 11 oktober i Örebro
S:t Nicolai kyrka middagsmässa kl 12.15–12.45.

Söndag 20 oktober i Örebro
S:t Mikael kyrka teckenspråkstolkad visitations-
mässa kl 10.00–12.00 Predikan domprost
Christofer Lundgren.

Söndag 3 november i Örebro
S:t Nicolai kyrka teckenspråkig allhelgonamässa
kl 14.00 därefter kyrkfika 30 kr i Nikolai prästgård.
Präst Daniel Keber, diakon Agneta Wisser och
pedagog Gun Carlzon och ideella medarbetare.

Söndag 1 december i Örebro
S:t Nicolai kyrka teckenspråkig adventsmässa
kl 14.00 därefter kyrkfika 30 kr i Nikolai prästgård.
Präst Emmy Lindgren, diakon Agneta Wisser och
pedagog Gun Carlzon och ideella medarbetare.

Café Nikolai höstöppet

Öppet i höst: 9/9 – 19/12. Måndag, tisdag och torsdag: kl. 12.00–16.00. Onsdag: stängt.

STRÖSSEL

Nikolai prästgård, Nikolaigatan 8, Örebro.
Gemenskapsträff på teckenspråk med olika samtalstema och andakt för alla. Vi samtalar om aktuella samhälls- & livsfrågor, olika teman kopplat till kyrkoåret. Lätt fika (självservice) & lunch kan köpas eller ta med eget. Obs! bara swish/kontant.
Fredagar kl. 10.00 – 14.00.

Andakt Barn kl. 10.30.

Lunch kl. 11.30 – 12.30.

Andakt Vuxna kl. 13.30 – 13.45.

Start den 20 september, Obs! stängt 4 okt, avslut 20 december. Kontaktpersoner Agneta Wisser och Gun Carlzon

Teckenspråkigt konfirmandläger

Fredag 4 – söndag 6 oktober på stiftsgården Stjärnholm, utanför Nyköping.

Uppsala stift

Gävle

Onsdag 2 oktober i Gävle

Andakt och fika kl 13.15–15.15 i Heliga Trefaldighets kyrka.

Onsdag 6 november i Gävle

Andakt och fika kl 13.15–15.15 i Heliga Trefaldighets kyrka.

Onsdag 4 december i Gävle

Andakt och fika kl 13.15–15.15 i Heliga Trefaldighets kyrka.

Uppsala

Söndag 8 september i Uppsala

Tunabergskyrkan kl. 13.00 –15.00 Gudstjänst, kyrkfika.

Tisdag 10 september i Uppsala

Gemenskapsträff kl 13.00–15.00. Tunabergskyrkan.

Tisdag 24 september i Uppsala

Tunabergskyrkan kl. 13.00 –15.00 Gemenskapsträff.

Lördag 5 okt –sönd 6 okt i Uppsala

Missionshelg med föreläsningar, gemenskap, guidningar och annat roligt. Se program i tidningen sidan 5. OBS! Anmälan senast 15/9.

Söndag 6 oktober i Uppsala

Gamla Uppsala kyrka kl. 11.00 Högmässa.

Tisdag 8 oktober i Uppsala – Inställt

Tisdag 22 oktober i Uppsala

Gemenskapsträff kl 13.00–15.00. Tunabergskyrkan.

Söndag 3 november i Uppsala

Tunabergskyrkan kl 13.00–15.00 Minnesgudstjänst med ljuständning. Kyrkfika.

Karlstads stift

Söndag 6 oktober i Väskinde

Mässa på teckenspråk kl 13.00 i Josefs kapell. Fika.

Söndag 17 november i Väskinde

Mässa på teckenspråk kl 13.00 i Väskinde kyrka.
Kaffe och tårta – Martina fyller 60!

Västerås stift

Tisdag 10 september i Mora

Gemenskapsträff och soppa kl 12.00 i Andreasgården.

Onsdag 11 september i Leksand

Gemenskap, samtal och fika kl 18.00 på Västanviks folkhögskola, Röda havet.

Torsdag 12 september i Leksand

Gemenskapsträff. Smörgås, kaffe/te kl 13.00 i S:t Persgården.

Tisdag 17 september i Falun

Gemenskapsträff och soppa kl 11.00 i Kristinegården.

Torsdag 19 september i Gagnef

Gemenskapsträff. Smörgås, kaffe/te kl 13.00 i församlingshemmet.

Fredag 20 september i Köping

Gemenskapsträff och soppa kl 13.00 i S:t Olovsgården.

Onsdag 25 september i Leksand

Gemenskap, samtal och fika kl 18.00 på Västanviks folkhögskola, Röda havet.

Torsdag 26 september i Leksand

Gemenskapsträff. Smörgås, kaffe/te kl 13.00 i S:t Persgården.

Tisdag 1 oktober i Falun

Gemenskapsträff och soppa kl 11.00 i Kristinegården.

Torsdag 3 oktober i Gagnef

Gemenskapsträff. Smörgås, kaffe/te kl 13.00 i församlingshemmet.

Fredag 4 oktober i Västerås

Andakt. Smörgås, kaffe/te kl 11.30 i domkyrkan.

Tisdag 8 oktober i Mora

Gemenskapsträff och soppa kl 12.00 i Andreasgården.

Onsdag 9 oktober i Leksand

Gemenskap, samtal och fika kl 18.00 på Västanviks folkhögskola, Röda havet.

Torsdag 10 oktober i Leksand
Gemenskapsträff. Smörgås, kaffe/te kl 13.00
i S:t Persgården.

Tisdag 15 oktober i Falun
Gemenskapsträff och soppa kl 11.00
i Kristinegården.

Torsdag 17 oktober i Gagnef
Gemenskapsträff. Smörgås, kaffe/te kl 13.00
i församlingshemmet.

Fredag 18 oktober i Köping
Gemenskapsträff och soppa kl 13.00
i S:t Olovsgården.

Onsdag 23 oktober i Leksand
Gemenskap, samtal och fika kl 18.00 på Västanviks
folkhögskola, Röda havet.

Torsdag 24 oktober i Leksand
Gemenskapsträff. Smörgås, kaffe/te kl 13.00
i S:t Persgården.

Tisdag 29 oktober i Falun
Gemenskapsträff och soppa kl 11.00
i Kristinegården.

Torsdag 31 oktober i Gagnef
Gemenskapsträff. Smörgås, kaffe/te kl 13.00
i församlingshemmet.

Fredag 1 november i Västerås
Andakt. Smörgås, kaffe/te kl 11.30 i domkyrkan.

Tisdag 5 november i Mora
Gemenskapsträff och soppa kl 12.00
i Andreasgården.

Onsdag 6 november i Leksand
Gemenskap, samtal och fika kl 18.00 på Västanviks
folkhögskola, Röda havet.

Torsdag 7 november i Leksand
Gemenskapsträff. Smörgås, kaffe/te kl 13.00
i S:t Persgården.

Tisdag 12 november i Falun
Gemenskapsträff och soppa kl 11.00
i Kristinegården.

Torsdag 14 november i Gagnef
Gemenskapsträff. Smörgås, kaffe/te kl 13.00
i församlingshemmet.

Fredag 15 november i Köping
Gemenskapsträff och soppa kl 13.00
i S:t Olovsgården.

Onsdag 20 november i Leksand
Gemenskap, samtal och fika kl 18.00 på Västanviks
folkhögskola, Röda havet.

Torsdag 21 november i Leksand
Gemenskapsträff. Smörgås, kaffe/te kl 13.00
i S:t Persgården.

Tisdag 26 november i Falun
Gemenskapsträff och soppa kl 11.00
i Kristinegården.

Torsdag 28 november i Gagnef
Gemenskapsträff. Smörgås, kaffe/te kl 13.00
i församlingshemmet.

Fredag 29 november i Västerås
Andakt. Smörgås, kaffe/te kl 11.30 i domkyrkan.

Växjö stift

Måndag 16 september i Nässjö
Träff med andakt kl 12.00–ca 15.00 på Parkgården.
Lunch till självkostnadspris.

Lördag 28 september – söndag 29 september
Gemenskapsdagar. Thomas Ljungberg föreläser om
Krisberedskap. Vi lär oss att använda ett stormkök.
Tid och plats meddelas senare.

Tisdag 1 oktober i Lindsdal
Sopplunch och andakt kl 11.30–13.00
i Garvaregården, Förlösavägen 3.

Söndag 20 oktober i Jönköping
Andakt kl 13.00 i Ekhagskyrkan. Kyrkkaffe.

Tisdag 29 oktober i Nässjö
Träff med andakt kl 10.00–ca 13.00 på Parkgården.
Våfflor. Lunch till självkostnadspris.

Tisdag 5 november i Lindsdal
Sopplunch och andakt kl 11.30–13.00
i Garvaregården, Förlösavägen 3.

Söndag 10 november i Huskvarna
Gudstjänst kl 13.00 i församlingsgården,
Alfred Dahlinvägen 10–12. Kyrkkaffe efteråt.

Lördag 23 november i Hultsfred
Träff med andakt och enkel lunch kl 10.15–ca 13.30
i Missionskyrkan.

Måndag 25 november i Nässjö
Träff med andakt kl 12.00–ca 15.00 på Parkgården.
Lunch till självkostnadspris.

Tisdag 3 december i Lindsdal
Sopplunch och andakt kl 11.30–13.00
i Garvaregården, Förlösavägen 3.

Digital andakt via bildtelefon
Måndagar kl 14.00: 30/9, 28/10, 11/11

Digital andakt via messenger
Tisdagar kl 14.00: 17/9, 1/10, 12/11, 26/11

Digital andakt via messenger
Tisdagar kl 19.15: 1/10, 12/11

Digital andakt via messenger
Torsdagar kl 14.00: 31/10, 14/11, 28/11

Kontaktuppgifter

Göteborgs stift

Teckenspråkigt arbete i Göteborgs stift, Carl Johans pastorat, Carl Johans kyrkoplan 1, 414 55 Göteborg
Besök på kontor: Sjömanskyrkan, Amerikagatan 2
FB: Teckenspråk i Svenska kyrkan, Göteborgs stift

Camilla Lans, diakon 100%
SMS: 073-773 89 25
camilla.lans@svenskakyrkan.se

Sofie Strid, präst 100%
SMS: 073-773 85 94
sofie.strid@svenskakyrkan.se

Härnösands stift

Besöksadress: Universitetsbacken 1, Härnösand
Postadress: Box 94, 871 22 Härnösand
Kontaktperson: Ingela Blomström, Enhetschef
ingela.blomstrom@svenskakyrkan.se

Akar Holmgren, diakon Kramfors pastorat
Tal/sms: 076-142 66 08
Messenger: @Diakon Akar
akar.holmgren@svenskakyrkan.se
FB: Teckenspråk i Svenska kyrkan, Kramfors pastorat

Karlstad stift

Emmy Lindgren, präst
Residenstorget 1, 65225 Karlstad
Mobil/sms: 076-184 47 54
emmy.lindgren@svenskakyrkan.se
FB: Teckenspråk i Svenska kyrkan, Karlstads stift

Linköpings stift

Peter le Clercq, församlingssherde
Gottfridsbergs församling
peter.leclercq@svenskakyrkan.se

Johan Schullström, stiftsdiakon
johan.schullstrom@svenskakyrkan.se

Luleå stift

FB: Teckenspråk Luleå stift

Annalena Norrman, stiftsdiakon
SMS/video: 070-190 25 17
annalena.norrman@svenskakyrkan.se

Malin Halvarsson Grönlund, assistent i
Luleå Domkyrkoförsamling
SMS: 070-190 15 25.
malin.halvarsson.gronlund@svenskakyrkan.se

Katarina Häggmark, diakon, Skellefteå
pastorat
SMS: 072-722 40 25
Videosamtal: via imo och messenger
katarina.haggmark@svenskakyrkan.se

Anna Yttergren, präst i Piteå 50% & Luleå
50%
Videosamtal/sms: 070-169 67 01
anna.yttergren@svenskakyrkan.se

Carina Sehlström, diakoniassistent 50% i
Umeå pastorat
Videosamtal/sms: 072-539 10 68
carina.sehlstrom@svenskakyrkan.se

Johanna Forsgårde,
präst 50% Västerbotten/Skellefteå
Mobil/sms: 076-128 71 86
Tel: 090-712 504
johanna.forsgarde@svenskakyrkan.se

Lunds stift

Kerstin Dahl, diakonal verksamhet 25%
Mobil: 0761-884 242
kerstin.dahl@live.se
Box 32, 221 00 Lund
FB: Teckenspråk i Svenska kyrkan, Lunds
stift

Skara stift

Barbro Lilja Brattgård, präst 30%
Mobil: 0709-101 766
Skype: barlilja
barbro.l.brattgard@svenskakyrkan.se
FB: Teckenspråk i Svenska kyrkan, Skara
stift

Stockholms stift

Huddinge församling, Verksamhet på teckenspråk i Stockholms stift, Kommunalv 21, 141 48 Huddinge
stockholmsstift.teckensprak@svenskakyrkan.se
FB: Teckenspråk i Svenska kyrkan, Stockholms stift

Johan S Wisser, präst 100%
SMS/Whats app: 0735-08 40 71
johan.wisser@svenskakyrkan.se
Messenger: Präst Johan Wisser

Helené Brolund, pedagog 100%
SMS/Whats app: 070-162 97 80
helene.brolund@svenskakyrkan.se
Messenger: Helené Brolund

Annelie Sejdeland
pedagog Huddinge församling
Mobil/SMS: 070-162 97 74
annelie.sejdeland@svenskakyrkan.se

Strängnäs stift

Teckenspråkigt arbete, Nikolaig 8, 702 10 Örebro
FB: Teckenspråk i Svenska kyrkan, Strängnäs stift
www.svenskakyrkan.se/strangnasstift/teckensprak
Prästtjänst vakant

Gun Carlzon, stiftspedagog 100%
SMS/Whatsapp: 070-644 68 69
Tel: 0152-234 91
Messenger: Gun Carlzon
gun.carlsson@svenskakyrkan.se

Agneta Wisser, stiftsdiakon 100%
SMS/Whatsapp: 073-039 88 04
Instagram: diakonneta
agneta.wisser@svenskakyrkan.se
Messenger Diakon Agneta Wisser

Daniel Keber, präst i Örebro
SMS: 076-772 03 73
daniel.keber@svenskakyrkan.se

Växjö stift

Jessica Lindberg, stiftskonsulent 100%
Tel: 0470-773 889 & SMS: 0709-190 151
Bt: dovkyrkanvaxjostift@t-meeting.se
jessica.lindberg@svenskakyrkan.se
FB: Teckenspråk i Svenska kyrkan, Växjö stift

Uppsala stift

FB: Teckenspråk i Svenska kyrkan i Torsåker och Uppsala

Sanna Moberg, Stiftskonsulent för mångfaldsfrågor
SMS: 0730-838 805 & Tel: 018-68 07 23
sanna.moberg@svenskakyrkan.se

Ing-Marie Lundberg, präst
Mobil & SMS: 070-416 70 74
Bt: torsakersforsamling@t-meeting.se
Torsåkers församling, Solbergaleden 15,
813 40 Torsåker
ing-marie.lundberg@svenskakyrkan.se

Kristina Åkerman, präst 40%
SMS: 0733-212 108 & Tel: 018-430 37 74
skype: kristinaakerman3
Tunabergskyrkan, Tunag 29,
753 37 Uppsala
kristina.akerman@svenskakyrkan.se

Matilda Oldeberg, präst 10%
Tunabergskyrkan, Tunag 29, Uppsala
matilda.oldeberg@svenskakyrkan.se

Henrica Enström, präst
Gävle församling
SMS: 070-280 74 91
henrica.enstrom@svenskakyrkan.se

Visby stift

Martina Åkeson Wollbo, präst 10%
Tel: 0498-270 003 & SMS: 0727-122 702
martina.akeson.wollbo@svenskakyrkan.se
www.svenskakyrkan.se/visbystift

Västerås stift

Åsa Grönberg, stiftskonsulent 100%
Mobil: 0703-786 180
asa.gronberg@svenskakyrkan.se
Box 7, 721 03 Västerås
FB: Teckenspråk i Svenska kyrkan, Västerås stift

Maja Hellöre, assistent 50%
SMS och videosamtal (WhatsApp):
0735-13 06 14
maja.hellore@svenskakyrkan.se

Nationell nivå

www.svenskakyrkan.se/teckensprak
FB: Teckenspråk i Svenska kyrkan
Jan Sjögerud, tematisk handledare/programledare
jan.sjogerud@svenskakyrkan.se

Duvan – symbol för *helig ande*

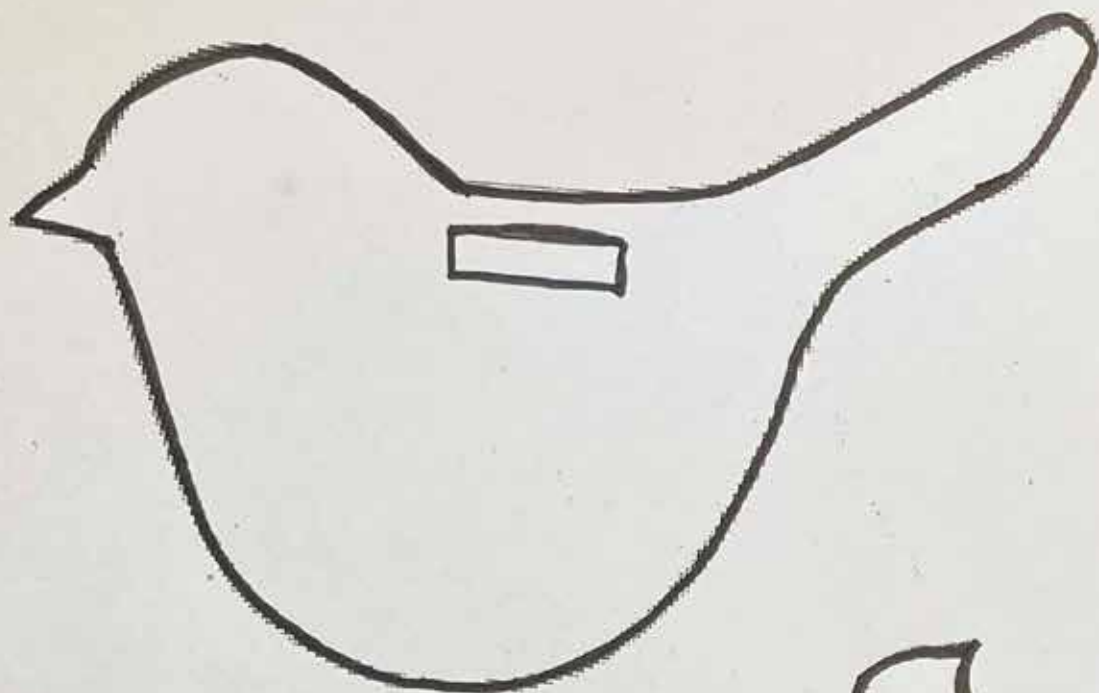
Det här behöver du:

- Papper
- Sax
- Lim
- Nål eller annat att göra hål med
- Penna
- Silkespapper eller servetter
- Valfritt snöre t ex fiskelina
- En gren eller pinne om du vill hänga duvan i något.
- Bakplåtspapper om du vill rita av mallen istället för att klippa i tidningen.

Gör så här:

1. Välj vilken storlek du vill ha på duvan.
2. Rita av mallen på sidan 23 och klipp ut den. Eller klipp ut mallen direkt från tidningen.
3. Lägg mallen på ett tjockt papper, rita av och klipp ut. Nu har du en tjock mall som du kan använda flera gånger.
4. Lägg mallen på det papper du vill använda, rita av och klipp ut.
5. Klipp valfri längd på snöre att hänga upp duvan i. Du kan ha en duva eller flera tillsammans.
6. Den stora duvan klipper du ett hål i där du kan sticka in silkespapper, servett eller annat tunt papper som vingar. Du viker vingarna precis som du viker smållkarameller. Klipp valfri längd på vingarna.

Text och foto sid 22–23: Helené Brolund

Andas in och *andas ut*

Snart är sommaren slut och vi närmar oss hösten. Många kan uppleva hösten som tung, mörk och kall, en påminnelse om att allting tar slut. Men jag gillar hösten!

Höstens färger i naturen skiftar. Det blir nästan guldfärgat först uppe bland träden och sedan på marken då löven faller av. Det är vackert! Det kan bli kallt ute, luften börjar bli torr och då känner man hur det biter till i kinderna. Men då är det lättare att andas på något sätt än på sommaren. På sommaren är luften fuktig och mer tryckande.

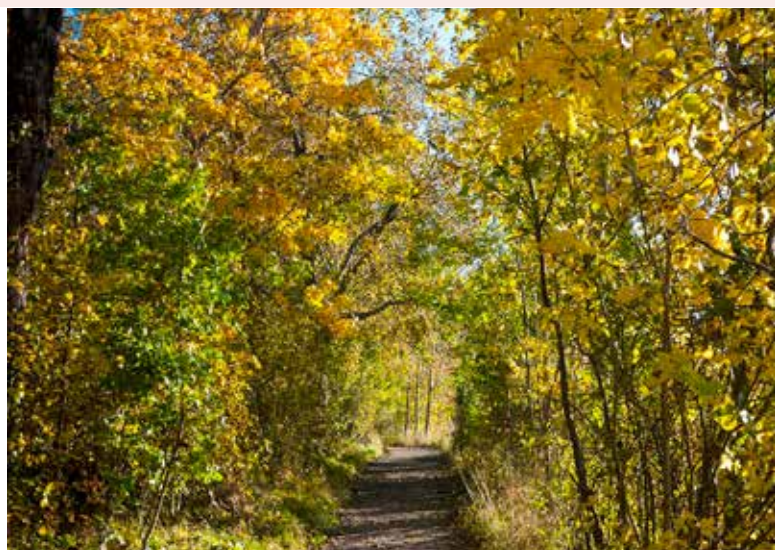
När hösten är här kan det också vara stressigt för många av oss. Vi behöver stanna upp och andas. Jag brukar påminna mig själv att andas ut och in för då håller vi stressnivåerna i schack. Känner du dig stressad så sätt dig i ett lugnt rum och blunda. Andas in genom näsan och andas ut genom munnen. Gör det i ungefär fem minuter. Då känner du hur kroppen börjar varva ner och du blir mer avslappnad. När jag andas in genom näsan tänker jag att jag andas in Guds kraft och positiva saker. När jag andas ut genom munnen tänker jag att jag andas ut allt som tynger mig och negativa saker.

Att andas, vet vi, är livsviktigt. När vi slutar med det, slutar vi leva. Andas ut och andas in.

I Första Mosebok kapitel 2, vers 7 kan vi läsa om hur livsenergin kom in i människan:
"då formade Herren Gud människan av jord från marken och blåste in liv genom hennes näsborrar, så att hon blev en levande varelse."

Och i Johannesevangeliet kapitel 20, vers 19–22 läser vi om hur Jesus ger lärjungarna helig ande:
"På kvällen samma dag, den första i veckan, satt lärjungarna bakom reglade dörrar av rädsla för judarna. Då kom Jesus och stod mitt ibland dem och sade till dem: "Frid åt er alla." Sedan visade han dem sina händer och sin sida. Lärjungarna blev glada när de såg Herren. Jesus sade till dem igen: "Frid åt er alla. Som Fadern har sänt mig sänder jag er." Sedan andades han på dem och sade: "Ta emot helig ande."

Låt inte denna höst få stressa dig. Vi får andas in Guds kraft, närhet, glädje och kärlek. Och andas ut allt som tynger oss. Andas ut tröttheten, andas

ut pressen. Överlämna oss själva helt till Gud med varje utandning.

Jag vill uppmuntra er att prova cirka tio minuters meditation. Tänk på andningen!

Bön

Jag andas ut oro,
Jag andas in frid.
Jag andas ut buller,
Jag andas in stillhet.
Jag andas ut mörker,
Jag andas in ljus.

Möjlighet till ljuständning

Blunda och gå in i din inre trädgård. Sätt dig vid en grönskande park och andas in genom näsan och andas ut genom munnen i cirka åtta minuter.

Be sedan Vår Fader

Vår Fader, du som är i himlen.
Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma.
Låt din vilja ske på jorden så som i himlen.
Ge oss i dag det bröd vi behöver.
Och förlåt oss våra skulder,
liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss.
Och utsätt oss inte för prövning,
utan rädda oss från det onda.
Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet.
Amen.

Välsignelsen

Herren välsigne oss och bevara oss.
Herren låte sitt ansikte lysa över oss och vare oss nådig.
Herren vände sitt ansikte till oss och giv oss frid.
I Faderns och Sonens och den helige Andens namn. Amen.

Text: Johan S Wisser

Bild: Guldfärgade höstlöv vid en stig. Blå himmel.

Foto: Gustaf Hellsing/Ikon